

รายงาน

ของ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านพลังงาน
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “บทบาท หน้าที่ และการใช้ประโยชน์
กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และร่างพระราชบัญญัติ
กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.”

สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ (สปท)๒๗๗/๒๕๕๙

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายศุภจิต นาคทรพรพ	ประธานกรรมการ
๒. พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. ศาสตราจารย์ดุสิต เครื่องงาม	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	กรรมการและที่ปรึกษา
๕. นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	กรรมการและที่ปรึกษา
๖. นายสุรินทร์ จิรวินิชย์	โฆษกกรรมการ คนที่หนึ่ง
๗. พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	โฆษกกรรมการ คนที่สอง
๘. นายกษิติเดชธนทัต เสกขุนทด	กรรมการ
๙. นายกษิตศ อ้าวคุณ	กรรมการ
๑๐. นายประภาศ คงเอียด	กรรมการ
๑๑. นายสมชัย เจริญชัยอุทธี	กรรมการ
๑๒. นายเสรี อติภัทระ	กรรมการ
๑๓. นายอนุสร จีรพงศ์	กรรมการ
๑๔. พลเอก สรรวุฒิ ชลออยู่	เลขานุการกรรมการ
๑๕. นายสุนชัย คำบุญเศรษฐ์	ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา รายงานเรื่อง “บทบาท หน้าที่ และการใช้ประโยชน์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง” พร้อมด้วยร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงานเสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
พิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงาน และร่าง
พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) **ศุภจิต นาคทรพรพ**

(นายศุภจิต นาคทรพรพ)

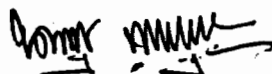
ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

สำนักกรรมการ ๑

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๖๓

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๖๔

สำเนาถูกต้อง

(นางนงนุช เศรษฐบุตร)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑

นายกิตติพงศ์ คงเรือง /ร่าง
นางปาลิตา วราธิศกุล /พิมพ์
นางสาวพัชรินทร์ อิมพันธ์ /ทาน
นางพรรณณี เอ็มสุวรรณ /ตรวจ

สารบัญ

รายงานของคณะกรรมการข้าราชการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านพลังงาน เรื่อง “บทบาท หน้าที่ และการใช้ประโยชน์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง”

	หน้า
๑. แผนการปฏิรูป	
- เรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่าเป็นประเด็นสมควรปฏิรูป	๑
- ปัญหา	๑
๒. วิธีการปฏิรูป	
- วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง เกี่ยวกับเรื่องที่จะปฏิรูป	๓
- แนวทางแก้ไข	๕
๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป	
๓.๑ ระยะเวลาที่ ๑	๖
๓.๒ ระยะเวลาที่ ๒	๖
๓.๓ ระยะเวลาที่ ๓	๖
๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ	๖
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๖
๖. ข้อเสนอแนะ	๗
๗. ร่างพระราชบัญญัติ	๗

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด้านพลังงาน

เรื่อง “บทบาท หน้าที่ และการใช้ประโยชน์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง”

๑. แผนการปฏิรูป

- ประเด็นการปฏิรูป “บทบาท หน้าที่ และการใช้ประโยชน์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง”

เป็นเรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่า เป็นประเด็นสมควรปฏิรูป เพราะมีความสำคัญเร่งด่วน และสามารถสัมฤทธิ์ผลในการปฏิรูปได้ในระยะเวลาที่เหลืออยู่

- ปัญหา

กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๑๖ และคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๑๗๘/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๒๐ เรื่องการจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงโดยกำหนดให้ผู้ผลิตน้ำมันเชื้อเพลิงและผู้จำหน่าย รวมทั้งผู้นำเข้าส่งเงินเข้ากองทุนฯ และการจ่ายเงินจากกองทุนฯ ชดเชยให้แก่ผู้ค้าน้ำมัน เพื่อเป็นเครื่องมือในการปรับราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิง โดยมีคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.) ที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเป็นประธาน เป็นผู้กำหนดราคาและอัตราเงินส่งเข้าหรืออัตราเงินชดเชยของน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด และมีแนวทางการบริหารตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่องกำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ในการรักษาเสถียรภาพราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ และแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ดังนี้ ๑) กำหนดหลักเกณฑ์ในการคำนวณราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ๒) กำหนดราคาน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด และ ๓) กำหนดอัตราเงินส่งเข้าหรืออัตราเงินชดเชยของน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิดโดยมอบหมายให้คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นผู้พิจารณาเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของกองทุนฯ และมีสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ซึ่งจัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้เป็นหน่วยงานของรัฐในการเก็บรักษาและบริหารจัดการกระแสเงินสดของเงินกองทุนฯ และเป็นนิติบุคคลที่จะทำการจัดหาหรือกู้ยืมเงินมาให้กองทุนฯ เสริมสภาพคล่องในกรณีที่กองทุนฯ มีเงินคงเหลือไม่เพียงพอชดเชยราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ในขณะเดียวกันก็ได้ขยายขอบเขตการชดเชยเงินจากกองทุนฯ เพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน/เชื้อเพลิงชีวภาพ

ที่ผ่านมา มีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ และการใช้ประโยชน์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในเชิงนโยบายในกรณีต่างๆ ดังนี้

๑) ประชาชนผู้บริโภคไม่เชื่อมั่นในวัตถุประสงค์ บทบาท และประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีและการบริหารจัดการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เนื่องจากความไม่ชัดเจนของวัตถุประสงค์ของการใช้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๒) การดำเนินนโยบายตรึงราคาน้ำมันเชื้อเพลิงบางประเภทโดยใช้เงินกองทุนฯ ชดเชย (เช่น ราคาขายปลีกดีเซลให้ไม่เกิน ๓๐ บาท/ลิตร หรือราคาขาย LPG ณ โรงกลั่น/โรงแยกก๊าซฯ ที่ ๓๓๓ เหรียญ/ตัน) อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน โดยที่ไม่มีการปรับเพดานราคาให้สอดคล้องกับราคาในตลาดโลก ทำให้ผู้ใช้ทั้งภาคธุรกิจและประชาชนไม่ได้รับรู้สัญญาณราคาน้ำมัน/LPG ที่มีความผันผวน ไม่เกิดการปรับตัวให้ใช้เชื้อเพลิงอย่างเหมาะสม กระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขัน และจำเป็นต้องพึ่งภาครัฐในการอุดหนุน/ตรึงราคาน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างต่อเนื่องเพื่อความอยู่รอด

หมายเหตุ: การตรึงราคาขายปลีกน้ำมันดีเซล และ LPG โดยใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ขดเซยส่วนต่างราคานำเข้าและราคาโรงกลั่น เป็นตัวอย่างการดำเนินนโยบายที่ขัดแย้งด้านวัตถุประสงค์ของ กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพราะการตรึงราคาดังกล่าวส่งผลให้ราคาขายปลีกในประเทศไม่สะท้อนกลไกตลาด และต้นทุนที่แท้จริง และถูกกว่าราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดอื่นๆ ซึ่งนำไปสู่การใช้ที่บิดเบือน โดยเฉพาะในกรณี LPG ผู้ขับขี่รถยนต์จำนวนมากได้ตัดแปลงเครื่องยนต์เป็น LPG และโรงงานอุตสาหกรรม หลายแห่ง รวมถึงโรงกลั่นน้ำมันเองได้เปลี่ยนการใช้เชื้อเพลิงในโรงงาน/โรงกลั่นของตนจากน้ำมันเตาเป็น LPG ทำให้ความต้องการ LPG ที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงของประเทศ มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด ประกอบกับความต้องการใช้ LPG และโพรเพนเป็นวัตถุดิบตั้งต้นในอุตสาหกรรมปิโตรเคมีก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ประเทศไทยเปลี่ยนสถานะจากผู้ส่งออก LPG สูทธิเป็นผู้นำเข้า LPG สูทธิตั้งแต่เดือน เมษายน ๒๕๕๑ โดยปริมาณการนำเข้า LPG มีแต่เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการใช้เงินกองทุนน้ำมัน เชื้อเพลิงตรึงราคา LPG โดยมองว่าเป็นการ “รักษาเสถียรภาพราคา” นั้น ขัดแย้งโดยตรงกับวัตถุประสงค์ ในการแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง เพราะการตรึงราคา LPG กระทบต่อความ มั่นคงด้านพลังงาน ทำให้ต้องพึ่งพาการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นในอัตราสูงจนอาจเกิดภาวะขาดแคลนได้

๓) การอุดหนุนและการตรึงราคาเชื้อเพลิง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดีเซล และ LPG (แม้ในยาม ภาวะราคาปกติ) ด้วยการชดเชยราคาขายปลีกจากเงินกองทุนที่เรียกเก็บเงินจากราคาขายปลีกน้ำมัน เบนซินในอัตราสูง ทำให้เกิดการบิดเบือนโครงสร้างตลาดและกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตน้ำมัน เชื้อเพลิงในประเทศ และในขณะเดียวกัน กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งถูกใช้เป็นเครื่องมือในการอุดหนุนราคา เชื้อเพลิงเหล่านี้เป็นระยะเวลายาวนาน ก็มีฐานะเป็นหนี้ในระดับที่สูง (๙๐,๐๐๐ ล้านบาท) เป็นภาระอย่าง มากต่อผู้บริโภคในเวลาสะสมเงินคืนเข้ากองทุนฯ

๔) การใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงที่เก็บจากเชื้อเพลิงชนิดหนึ่ง (น้ำมันเบนซิน) ไปอุดหนุน ราคาเชื้อเพลิงอีกชนิดหนึ่ง (ดีเซล และ LPG) หรือที่เรียกว่า Cross Subsidy ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคน้ำมัน เชื้อเพลิงชนิดที่ถูกเรียกเก็บเงินเข้ากองทุนฯ

๕) อุตสาหกรรมการกลั่นน้ำมันของไทยได้มีการขยายกำลังการผลิตมากเกินกว่าความต้องการ ใช้ น้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศถึงประมาณร้อยละ ๓๐ และในภาวะการที่แนวโน้มกำลังการผลิตน้ำมันดิบใน ตลาดโลกมีสูงกว่าความต้องการใช้ต่อไปอีกนาน จึงทำให้ความเสี่ยงว่าจะเกิดภาวะการขาดแคลนน้ำมัน เชื้อเพลิงสำเร็จรูปมีน้อยมาก ดังประจักษ์จากกรณีที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานได้ลดข้อกำหนดปริมาณ สำรองน้ำมันเชื้อเพลิงสำเร็จรูปตามกฎหมายจากร้อยละ ๖ เหลือร้อยละ ๑ ส่งผลให้ไม่มีความจำเป็นต้องมี กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ทำหน้าที่แก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง

๖) การอุดหนุนราคาเชื้อเพลิงชีวภาพด้วยสูตรราคาต้นทุนการผลิตบวกกำไร (Cost Plus) อย่างต่อเนื่องระยะยาว (ไม่ได้จำกัดเฉพาะช่วงแรกเริ่มของการส่งเสริมการผลิต) เป็นการประกันกำไรให้แก่ ผู้ลงทุน ทำให้ให้ผู้ผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพขาดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต เป็น ภาระต่อผู้บริโภคอย่างไม่เหมาะสมเป็นธรรม และอาจพิจารณาได้ว่าอยู่นอกขอบเขตหน้าที่ของกองทุน น้ำมันเชื้อเพลิงในการแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง หรือการรักษาเสถียรภาพราคา ขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิง

๗) การรักษาเสถียรภาพราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยการใช้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในการ จัดเก็บหรือชดเชยราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด ไม่ว่าจะเพื่อเป็นการตรึงราคาให้คงที่ การอุดหนุน ราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงบางชนิด หรือการจัดเก็บและชดเชยราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงข้ามประเภท (Cross Subsidy) เป็นการแทรกแซงและขัดแย้งกับแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบพลังงานของ ประเทศบนพื้นฐานของการมีราคาพลังงานที่สะท้อนสถานะในตลาดสากล

๘) การกำหนดราคาและอัตราเงินส่งเข้ากองทุนฯ หรืออัตราเงินชดเชยจากกองทุนฯ ของน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด ซึ่งเป็นการกำหนดโดยคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.) ที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเป็นประธาน ตามมาตรการที่กำหนดในคำสั่งนายกรัฐมนตรีนั้น มีความไม่ชัดเจนและไม่แน่นอน ทำให้เกิดการแทรกแซงโดยนโยบายของภาคการเมือง (เช่น นโยบายประชานิยมในการอุดหนุนราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงต่ำกว่าต้นทุนและไม่สะท้อนสภาวะราคาในตลาดโลก) ที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ได้โดยง่าย รวมทั้งนโยบายจะใช้เงินกองทุนฯ ในการวิจัยพัฒนาพลังงาน/เชื้อเพลิงทดแทน การลงทุนในระบบขนส่งมวลชน หรือการลงทุนสำรองน้ำมันเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Petroleum Reserves, SPR) เพื่อใช้ยามขาดแคลน/ภาวะฉุกเฉิน เช่น เกิดกรณีความไม่สงบในภูมิภาคตะวันออกกลาง ทำให้ประเทศผู้ผลิตและส่งออกน้ำมันดิบไม่สามารถส่งออกน้ำมันดิบได้และโรงกลั่นน้ำมันของไทยไม่สามารถนำเข้าจากแหล่งอื่นได้ทันท่วงที เป็นต้น

หมายเหตุ: ตัวอย่างมาตรการ/โครงการที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งด้านนโยบายกันเองที่เห็นได้ชัดคือ การชดเชยราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงชีวภาพ (แก๊สโซฮอลล์และไบโอดีเซล ปี ๓.๕-๗/ดีเซลหมุนเร็ว) โดยกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ตามนโยบายส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน/เชื้อเพลิงชีวภาพของกระทรวงพลังงาน เพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศ และถือเป็นการแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงของประเทศ แต่ในขณะเดียวกัน ภาครัฐก็ยังใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงอุดหนุน/ชดเชยราคาน้ำมันเชื้อเพลิงกลุ่มฟอสซิล เช่น LPG และ NGV ขนานกันไปด้วย ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการขัดแย้งกันเองด้านนโยบาย เพราะแทนที่ประชาชนจะหันไปใช้แก๊สโซฮอลล์กันมากขึ้น ด้วยราคาขายปลีกที่ถูกกว่าน้ำมันเบนซิน แต่กลับหันไปตัดแปลงเครื่องยนต์เป็น LPG หรือ NGV ด้วยราคาขายปลีกที่ต่ำกว่าน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดอื่น เป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้การดำเนินนโยบายผลักดันการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ขณะที่ยังก่อให้เกิดปัญหาอุปทาน LPG ในประเทศไม่เพียงพอ

๙) มีการโต้แย้งจากบางภาคส่วนของสังคมว่า การออกกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีความถูกต้องครบถ้วนในด้านนิติวิธีหรือไม่ ซึ่งปรากฏตามความเห็นของประธานผู้ตรวจการแผ่นดินตามหนังสือด่วนที่สุดที่ ผผ ๐๗๘/๖๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗ กราบเรียนหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเรื่อง “ขอให้พิจารณายกเลิกคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๔/๒๕๕๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ และพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย” ซึ่งเห็นว่าควรพิจารณาความชอบด้วยกฎหมายของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายที่มีอยู่เดิม โดยสมควรพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะทำให้ประชาชนผู้บริโภคได้รับประโยชน์ในการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงในราคาที่เป็นธรรมมากขึ้น

๒. วิธีการปฏิรูป

- วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง เกี่ยวกับเรื่องที่จะปฏิรูป

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการบริหารและการกำกับกิจการพลังงาน และทรัพยากรปิโตรเลียม ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ได้ศึกษา วิเคราะห์ และทบทวนรายงานการศึกษาที่จัดทำโดยสภาปฏิรูปแห่งชาติในเรื่องดังกล่าว รวมทั้งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ซึ่งเป็นการยกร่างโดยสำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

จึงได้สรุปผลการวิเคราะห์และแนวทางเกี่ยวกับการปฏิรูปเรื่อง “บทบาท หน้าที่ และการใช้ประโยชน์ กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง” ดังนี้

๑) เนื่องจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีบทบาทมากในการกำหนดราคาน้ำมันเชื้อเพลิงทุกชนิด และมีการใช้มาอย่างยาวนานกว่า ๓๘ ปี ในขณะเดียวกันก็มีข้อกังขาถึงความเหมาะสมของการใช้กองทุนฯ เป็นเครื่องมือของการดำเนินนโยบายของรัฐบาลชุดต่างๆ ที่ผ่านมา รวมทั้งผลกระทบในวงกว้างของการ ดำเนินงานของกองทุนฯ ต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ชีตความสามารถในการแข่งขันของ ภาคอุตสาหกรรมและของระบบเศรษฐกิจ และเสถียรภาพด้านการเงินการคลังและความมั่นคงของประเทศ อีกทั้งข้อข้องใจของสังคมต่อสถานะของกองทุนฯ รวมถึงความจำเป็นและบทบาทที่เหมาะสมของกองทุนฯ ในบริบทของสังคมในปัจจุบันและในบริบทของการปฏิรูประบบพลังงาน จึงมีความจำเป็นในการปฏิรูป บทบาท หน้าที่ และการใช้ประโยชน์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความแน่นอนใน การใช้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในการเสริมสร้างความมั่นคงและประสิทธิภาพของระบบพลังงานของประเทศ อย่างโปร่งใส เหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้บริโภคทุกกลุ่ม โดยให้เป็นไปในทิศทางที่เสนอโดยสภาปฏิรูป แห่งชาติ

๒) ควรจะมีกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพราคาขายปลีกน้ำมัน เชื้อเพลิงอย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ที่ราคาในตลาดสากลผันผวนอย่างรุนแรง โดยไม่ถูกใช้เป็น เครื่องมือทางการเมือง หรือในการบิดเบือนราคาน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยการเรียกเก็บและอุดหนุนราคาข้ามชนิด น้ำมันเชื้อเพลิง

๓) ให้มีการตรากฎหมายใหม่ในการจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ และการบริหารจัดการที่ชัดเจน เปิดเผย และครบถ้วนในฉบับเดียวกัน ประกอบด้วยมาตราต่างๆ ในการ เรียกเก็บเงินเข้ากองทุนฯ และการชดเชยจากกองทุนฯ และกรีกำหนดวงเงินสูงสุดและต่ำสุดของกองทุนฯ รวมทั้งการใช้เงินกองทุนฯ ในการอุดหนุนราคาเชื้อเพลิงชีวภาพที่แน่นอนไม่แปรเปลี่ยนไปตามนโยบายของ รัฐบาล โดยกำหนดระยะเวลาและวงเงินที่จะใช้ในการอุดหนุนราคาเชื้อเพลิงชีวภาพอย่างชัดเจนแน่นอน ทั้งนี้ให้กำหนดเจตนาของกรมการมีกองทุนฯ ในลักษณะของการเปลี่ยนผ่าน (Transition) ไปสู่ระบบที่มี ราคาอิงตลาดสากลที่มีการแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพ และข้อห้ามการใช้เงินกองทุนฯ ในกิจกรรมหรือ โครงการอื่นใดที่ไม่ใช่การชดเชยราคาน้ำมันเชื้อเพลิง

ทั้งนี้ตามข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ที่คณะรัฐมนตรีมีมติส่งกลับมายังสภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศจำนวน ๔๘ เรื่อง ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๑๖ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย (เรื่อง ระบบพลังงาน) และหนังสือกระทรวงพลังงาน ด่วนที่สุด ที่ พน ๐๒๐๒/๙๐๕ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ โดยในเรื่องที่ ๒๕ (ระบบพลังงาน) หัวข้อที่ ๒ (บทบาท หน้าที่ และการใช้ประโยชน์ กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้แจ้งความเห็น “เห็นด้วย” กับข้อเสนอการแก้ไขกฎหมาย เกี่ยวกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง โดยจัดทำเป็นพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ให้มีวัตถุประสงค์ที่ นอกเหนือจากเพื่อป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง รักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ภายในประเทศ แล้ว จะต้องมิวัตถุประสงค์เพื่อ สนับสนุนราคาเชื้อเพลิงชีวภาพและพลังงานทดแทน รวมทั้งช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย ด้วย นอกจากนั้นกระทรวงพลังงานเห็นชอบด้วยกับสภาปฏิรูปแห่งชาติ ใน การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตามที่เสนอ

พร้อมทั้งให้สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (สบพน.) เป็นส่วนหนึ่งภายใต้ พ.ร.บ. กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ฉบับใหม่ และให้สตง. เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีการเงินของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ตามที่ สปช. ได้เสนอเป็น หลักการไว้

- แนวทางแก้ไข

ให้มีการจัดตั้งคณะทำงานร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย ตัวแทนจากคณะอนุ กรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปการบริหารและการกำกับกิจการพลังงาน และทรัพยากรปิโตรเลียม ใน คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบที่เป็นเจ้าของเรื่อง และที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการและภาคสังคมที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดทำข้อเสนอขอแก้ไขพระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมัน เชื้อเพลิงพ.ศ. ๒๕๑๖ และคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๔/๒๕๕๗ โดยให้ลดบทบาทการรักษาเสถียรภาพราคา ขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงเหลือเฉพาะในกรณีวิกฤติที่ราคาผันผวนอย่างรุนแรง

๒) ตราร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. โดยมีข้อกำหนดหลักดังนี้

- กำหนดมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับการเรียกเก็บเงินจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเข้า กองทุนฯอย่างเป็นธรรมและไม่เป็นภาระต่อผู้ประกอบการและผู้บริโภคและให้ใช้เงินจากกองทุนฯเฉพาะ เพื่อการชดเชยราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในกรณีวิกฤติที่ราคาผันผวนอย่างรุนแรงโดยกำหนดวงเงินสูงสุดและ ต่ำสุดของกองทุนฯ ในการเรียกเก็บเงินเข้าและการจ่ายเงินชดเชยและข้อห้ามการใช้เงินกองทุนฯในกิจกรรม หรือโครงการอื่นใดที่ไม่ใช่การชดเชยราคาน้ำมันเชื้อเพลิง

- กำหนดมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับการอุดหนุนราคาเชื้อเพลิงชีวภาพโดยมี ระยะเวลาและวงเงินที่จะใช้ในการอุดหนุนราคาเชื้อเพลิงชีวภาพอย่างชัดเจนแน่นอน

- กำหนดเจตนารมณ์ของการมีกองทุนฯเฉพาะเพื่อการเปลี่ยนผ่าน (Transition) ไปสู่ระบบที่มีราคาอิงตลาดสากลที่มีการแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพและให้มีการกำหนดระยะเวลาและ เงื่อนไขของการทบทวนบทบาทหน้าที่และความจำเป็นของการมีกองทุนฯเป็นระยะอย่างชัดเจน

- ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ที่แต่งตั้งจากตัวแทนภาครัฐผู้ประกอบการ ผู้บริโภคและนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิในสัดส่วนที่เหมาะสมและมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ (Accountability) อย่างเหมาะสม

- โอนทรัพย์สิน หนี้สิน และข้อผูกพันกับหน่วยงานต่างๆของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และสถาบันบริหารกองทุนพลังงานเข้าด้วยกันภายใต้พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

กำหนดให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบด้านการบัญชีและการเงินของกองทุนฯ และให้มีกระบวนการเปิดเผยและเผยแพร่การดำเนินงานและสถานะของกองทุนฯต่อสาธารณะเป็นระยะๆ อย่างชัดเจน

๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป

- กำหนดระยะเวลาอย่างชัดเจนในการปฏิรูปเรื่องต่าง ๆ

ระยะที่ ๑ เสนอร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) พิจารณา ภายในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

ระยะที่ ๒ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) เสนอร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) และคณะรัฐมนตรี (ครม.) พิจารณาภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ระยะที่ ๓ ติดตาม ประสานความร่วมมือกับคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางปฏิรูปกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อผลักดันร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ตราเป็นกฎหมาย ภายในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ

- งบประมาณที่จะใช้ในการจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามแผนการปฏิรูปนี้ ได้มาจากการโอนเงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๔/๒๕๕๗ เรื่อง การกำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง และทรัพย์สินของสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ซึ่งจัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณจากแหล่งอื่น

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- ระบุหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิรูปให้ชัดเจน

๑. สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) (สบพน.)
๒. คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.)
๓. คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.)
๔. คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (อบน.)
๕. สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) กระทรวงพลังงาน
๖. กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง
๗. กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง
๘. กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กระทรวงพลังงาน
๙. ผู้ประกอบการด้านพลังงาน:
 - โรงกลั่นน้ำมัน
 - สถานีบริการน้ำมัน
 - ผู้ค้าปลีกน้ำมัน
 - ผู้ผลิตเอทานอล
 - ผู้ผลิตไบโอดีเซล (ปี ๑๐๐)

๖. ข้อเสนอแนะ

๑. ควรเสนอร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. เพื่อขอความเห็นชอบจากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๒. ควรติดตามและประสานความร่วมมือกับกระทรวงพลังงานในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๓. ควรดำเนินการผลักดันให้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติภายใน ๓ เดือน นับจากวันที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้ความเห็นชอบ

๗. ร่างพระราชบัญญัติ

- ร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.

คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานเรื่อง “บทบาท หน้าที่ และการใช้ประโยชน์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง” พร้อมด้วยร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วยขอได้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

พลเอก

(สรายุทธ ชลอรอยู่)

เลขาธิการกรรมการ

ร่าง
พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
พ.ศ.

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

เหตุผล

โดยที่สถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในตลาดโลกมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะผันผวน มีผลกระทบต่อระดับราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ จำเป็นต้องมีการรักษาระดับราคา เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและประชาชน ประกอบกับเพื่อให้การบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนมีส่วนร่วม มีกลไกเพื่อให้มีการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ภาคอุตสาหกรรมของเชื้อเพลิงชีวภาพและพลังงานทดแทน ป้องกันการแทรกแซงการใช้กองทุนน้ำมัน เชื้อเพลิงเกินวัตถุประสงค์ที่แท้จริง อีกทั้งเพื่อให้มีกฎหมายในการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นไป ตามนิติวิธี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

“วิกฤตราคาผันผวน” หมายความว่า สถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันเชื้อเพลิง หรือ สถานการณ์ที่มีผลต่อความมั่นคงและระบบเศรษฐกิจที่ส่งผลให้ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในตลาดโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมีใช่เป็นการปรับขึ้นลงตามภาวะปกติ ตามค่าของการปรับเปลี่ยนราคาที่เกิดขึ้นปกติและช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

“โรงกลั่น” หมายความว่า โรงกลั่นน้ำมันเชื้อเพลิง สถานที่ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ภายในประเทศ และให้หมายความรวมถึง

(๑) โรงแยกก๊าซ โรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและสารละลาย ภายในประเทศที่ผลิตและจำหน่าย ก๊าซเพื่อใช้ภายในประเทศ

(๒) จุดจำหน่ายของสถานีบริการก๊าซภายในประเทศ

“สถานีบริการ” หมายความว่า สถานที่ที่ดำเนินกิจการค่าน้ำมันเชื้อเพลิง โดยบริการจำหน่าย น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับยานพาหนะให้แก่ประชาชน แต่ไม่หมายความรวมถึงสถานีบริการและร้านค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ที่เป็นของกระทรวง ทบวง กรม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“โรงงานอุตสาหกรรม” หมายความว่า โรงงานอุตสาหกรรมและหมายความรวมถึงสถานประกอบการ ที่มีการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง โดยมีการเก็บรักษาและใช้ก๊าซจากถังเก็บและจ่ายก๊าซ ตามประกาศกระทรวงพลังงาน ทั้งนี้ ให้รวมถึงสถานประกอบการที่มีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซจากท่อส่งโดย ไม่มีถังเก็บด้วย

“ก๊าซ” หมายความว่า ก๊าซธรรมชาติ และก๊าซอื่น ๆ ที่เรียกเก็บจากน้ำมันเชื้อเพลิง

“คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

“คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ ออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง” ในสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- (๑) เพื่อใช้รักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ ในกรณีเกิดวิกฤตราคาค้นผวน
- (๒) เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การใช้เชื้อเพลิงชีวภาพ และเชื้อเพลิงจากพลังงานทดแทน ซึ่งผลิตและใช้ในประเทศ โดยใช้กลไกของกองทุนให้เกิดส่วนต่างราคาที่เหมาะสม
- (๓) เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการปรับราคาน้ำมันเชื้อเพลิง หรือการปรับอัตราเงินกองทุน
- (๔) เพื่อดำเนินการอื่นใดตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๔๐
 - (๒) เงินงบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นคราว ๆ (ถ้ามี)
 - (๓) เงินที่ส่งเข้ากองทุนตามพระราชบัญญัตินี้
 - (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
 - (๕) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
 - (๖) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมาย
 - (๗) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน
 - (๘) ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินกิจการ รวมทั้งผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- ทางปัญญา
- (๙) เงินที่ได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินของกองทุนหรือที่ได้จากการจัดการรายได้
- เงินและดอกผลดังกล่าวไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๗ ให้กองทุนมีอำนาจจ่ายเงินจากกองทุน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เป็นค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าใช้จ่ายในการจ่ายเงินชดเชย
- (๒) ค่าใช้จ่ายเพื่ออุดหนุนราคาเชื้อเพลิงชีวภาพและพลังงานทดแทน ให้มีส่วนต่างราคาที่เหมาะสม
- (๓) ค่าใช้จ่ายเพื่อบรรเทาผลกระทบจากการปรับราคาน้ำมันเชื้อเพลิง หรือการปรับอัตราเงินกองทุน
- (๔) ค่าใช้จ่ายเพื่อให้การเก็บเงินเข้ากองทุนหรือการจ่ายเงินชดเชยเป็นไปอย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ
- (๕) ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน และสำนักงาน
- (๖) ค่าใช้จ่ายเพื่อการดำเนินการอื่นใดตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒

การบริหารกิจการของกองทุน

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง” เรียกโดยย่อว่า “คกน.” มีกรรมการจำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงพลังงาน เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้แทนกรมธุรกิจพลังงาน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีใช้ข้าราชการประจำ จำนวนห้าคน ที่รัฐมนตรีแต่งตั้ง ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านต่างๆ ด้านละหนึ่งคน ดังนี้ ด้านการเก็บรักษาขนส่งหรือขายและจำหน่ายน้ำมันดิบ หรือน้ำมันเชื้อเพลิง ด้านการส่งเสริมพลังงานทดแทนจากเชื้อเพลิงชีวภาพ ด้านกฎหมายหรือการบัญชีและการเงิน ด้านสังคมหรือการคุ้มครองผู้บริโภค และด้านเศรษฐศาสตร์พลังงาน

ในการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ ตามมาตรานี้ หากรัฐมนตรีเห็นสมควร จะให้มีการตั้งคณะกรรมการสรรหาและเสนอชื่อมาเพื่อคัดเลือกและแต่งตั้งก็ได้

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๙ กรรมการตามมาตรา ๘ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี นับถึงวันที่มีการเสนอชื่อให้ได้รับแต่งตั้งหรือคัดเลือก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๖) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับกองทุน หรือได้รับประโยชน์ทางตรงในกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของกองทุน เว้นแต่เป็นผู้ดำเนินการอันเป็นสาธารณประโยชน์และมีได้แสวงหากำไร

กรรมการดังกล่าวมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการติดต่อกันได้ แต่จะดำรงตำแหน่งกรรมการต่อเนื่องกันเกินสองวาระมิได้

ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๘ (๔) คนใดมีเหตุที่ต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้รัฐมนตรีดำเนินการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิแทนกรรมการคนดังกล่าวให้เสร็จภายในหกสิบวันนับจากวันที่ทราบเหตุนั้น และให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งแทนดำรงตำแหน่งกรรมการมีวาระเพียงเท่าที่เหลืออยู่ของกรรมการที่มีเหตุพ้น

จากตำแหน่งนั้น โดยมีให้นับช่วงเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งนี้เป็นวาระต่อเนื่องตามความในวรรคสอง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๘ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๙

มาตรา ๑๑ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมสำหรับการประชุมคราวนั้น

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การประชุมของคณะกรรมการอาจกระทำได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นได้ตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายการบริหาร และกำกับดูแลการดำเนินงานของกองทุนและสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติกำหนด

(๒) รายงานผลการดำเนินงาน เสนอแนะนโยบาย แผนการบริหารและพัฒนา และมาตรการต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

(๓) กำหนดชนิดของน้ำมันเชื้อเพลิงที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุน หรือได้รับเงินชดเชย และอัตราเงินส่งเข้ากองทุนหรืออัตราเงินชดเชยของแต่ละชนิด

(๔) กำหนดฐานะกองทุนขั้นสูงสุดและขั้นต่ำสุด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๐

(๕) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงว่าด้วยค่าของการปรับเปลี่ยนราคาที่ดินปกติ และช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีวิกฤตราคาผันผวน

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินของกองทุนตามมาตรา ๗

(๗) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ประกาศ และมาตรการอื่น ๆ ที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และรัฐมนตรี

(๘) กำหนดประเภทของเชื้อเพลิงชีวภาพและพลังงานทดแทนตามพระราชบัญญัตินี้

- (๙) อนุมัติแผนงาน โครงการ และงบประมาณประจำปีของสำนักงาน
- (๑๐) แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่ คณะกรรมการมอบหมาย ซึ่งรวมถึงการตรวจสอบกลั่นกรองโครงการหรือกิจกรรม
- (๑๑) ออกระเบียบเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน
- (๑๒) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด หรือประกาศเกี่ยวกับสำนักงานในเรื่องดังต่อไปนี้
- (ก) การบริหารงานทั่วไปของสำนักงาน การจัดแบ่งส่วนงานของสำนักงาน และขอบเขต หน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว
- (ข) การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่นของ เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง
- (ค) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การประเมินผลงาน การถอดถอน วินัยและการ ลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างรวมทั้ง วิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้าง
- (ง) การบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสำนักงาน รวมทั้งการบัญชี และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ
- (จ) การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นแก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง
- (ฉ) ขอบเขตอำนาจหน้าที่ หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน
- (๑๓) ทบทวนวัตถุประสงค์ บทบาท ภารกิจ และการดำเนินการของกองทุน ทุกสามปี
- (๑๔) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะรัฐมนตรี หรือคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ มอบหมาย ในการดำเนินการของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา อนุกรรมการ และคณะทำงาน ได้รับเบี้ยประชุม หรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด

มาตรา ๑๔ ให้จัดตั้งสำนักงานขึ้นเรียกว่า “สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง” เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ โดยให้ ดำเนินการภายใต้ทุน ทรัพย์สิน และรายได้ของกองทุนและสำนักงาน

ให้มีสำนักงานใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง และอาจจัดตั้งสำนักงานสาขาได้ตามความเหมาะสม

ให้สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ กระทำกิจการต่าง ๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) เสนอเป้าหมาย แผนงาน โครงการ งบประมาณต่อคณะกรรมการ เพื่อให้การดำเนินงานของ สำนักงานบรรลุวัตถุประสงค์

(๒) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสำนักงาน รวมทั้งรายงาน การเงินและบัญชี ตลอดจนเสนอแผนการเงินและงบประมาณของปีต่อไปต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

(๓) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงกิจการและการดำเนินงานของสำนักงานให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ต่อคณะกรรมการ

(๔) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่าง ๆ

(๕) ก่อตั้งสิทธิ หรือกระทำนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร เพื่อประโยชน์ของ สำนักงานและกองทุน

(๖) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการ

(๘) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานตามที่คณะกรรมการนโยบาย พลังงานแห่งชาติ หรือคณะกรรมการกำหนด

(๙) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ

(๑๐) เสนอแผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุน รวมทั้ง ศึกษา วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินการของกองทุนต่อคณะกรรมการ

(๑๑) จัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินทั้งของสำนักงานและกองทุนน้ำมัน ให้เป็นไปตามหลักสากล ตามแบบและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๒) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์การต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๑๓) บริหารกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๔) ให้รายงานต่างๆ ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกำหนดระยะเวลา

(๑๕) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ คณะกรรมการ หรือ คณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแต่งตั้ง มอบหมาย

(๑๖) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๗) ดำเนินการอื่นใดบรรดาที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน

มาตรา ๑๕ ให้สำนักงานมีผู้อำนวยการคนหนึ่ง ทำหน้าที่บริหารสำนักงาน

คณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจสรรหา แต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการให้เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ไม่มีผู้อำนวยการหรือผู้อำนวยการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ ให้รองผู้อำนวยการที่อาวุโส ตามลำดับปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้าไม่มีรองผู้อำนวยการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

มาตรา ๑๖ ผู้อำนวยการต้องเป็นผู้สามารถทำงานให้แก่สำนักงานได้เต็มเวลา เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการของสำนักงานตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ โดยมีอายุ ไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์ ทั้งนี้ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙

ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ต้องไม่เกินสี่ปี และอาจได้รับ แต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๑๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ออกตามกรณีที่กำหนดไว้ในข้อตกลงระหว่างคณะกรรมการกับผู้อำนวยการ
- (๔) คณะกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อน

ความสามารถ

- (๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๘ ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามมาตรา ๑๔
- (๒) แต่งตั้งรองผู้อำนวยการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เพื่อเป็นผู้ช่วยปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ

(๓) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ตลอดจนให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานโดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ นโยบาย หรือมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ หรือคณะกรรมการกำหนด

(๕) ลงนามในประกาศคณะกรรมการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

(๖) สั่งจ่ายเงินจากกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนของสำนักงานและเพื่อการนี้ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

นิติกรรมใดที่ผู้อำนวยการกระทำโดยฝ่าฝืนระเบียบหรือขัดข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนดย่อมไม่ผูกพันกับสำนักงาน เว้นแต่คณะกรรมการให้สัตยาบัน

หมวด ๓

การดำเนินการของกองทุน

มาตรา ๒๐ ให้กองทุนมีสถานะการเงินของกองทุนสุทธิเป็นจำนวนทรัพย์สินสูงสุดได้ไม่เกินสี่หมื่นล้านบาท และให้มีสถานะการเงินของกองทุนสุทธิเป็นหนี้ได้ไม่เกินสองหมื่นล้านบาท

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศหรือเพื่อความผาสุกของประชาชน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงปรับเปลี่ยนสถานะการเงินของกองทุนสุทธิตามวรรคหนึ่งได้

อีกไม่เกินร้อยละห้าสิบของจำนวนตามวรรคหนึ่ง แต่จะคงสถานะเกินวรรคหนึ่งเป็นเวลาเกินหกเดือนมิได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติตามที่คณะกรรมการเสนอความเห็นด้วยมติพิเศษ

มติพิเศษตามวรรคสอง หมายถึง มติที่ประชุมคณะกรรมการที่มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนคณะกรรมการ และเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของผู้เข้าร่วมประชุม

ในกรณีที่เหตุตามวรรคสองได้สิ้นสุดลง ให้คณะกรรมการดำเนินการให้กองทุนมีสถานะการเงินตามวรรคหนึ่งโดยเร็ว

มาตรา ๒๑ ในกรณีเกิดวิกฤตราคาผันผวน ซึ่งจำเป็นต้องใช้เงินกองทุนเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศตามมาตรา ๕ (๑) ให้รัฐมนตรีประกาศให้สาธารณชนรับทราบตามที่คณะกรรมการเสนอ

มาตรา ๒๒ เมื่อคณะกรรมการกำหนดให้มีการส่งเงินเข้ากองทุน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตภายในประเทศ ให้ผู้ผลิตน้ำมันเชื้อเพลิง ณ โรงกลั่นและจำหน่ายเพื่อใช้ในประเทศ ส่งเงินเข้ากองทุนตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตและจำหน่ายเพื่อใช้ในประเทศ พร้อมกับการชำระภาษีสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น (ถ้ามี) ให้แก่กรมสรรพสามิต ตามระเบียบที่กรมสรรพสามิตกำหนด

การจำหน่ายตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงกรณีที่ผู้ผลิตน้ำมันเชื้อเพลิง ณ โรงกลั่นได้นำน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตมาใช้ในกิจการของตนเองด้วย

(๒) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้า ให้ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้ในประเทศ ส่งเงินเข้ากองทุนตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้าเพื่อใช้ในประเทศ พร้อมกับการชำระภาษีสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น (ถ้ามี) ให้แก่กรมศุลกากร ตามระเบียบที่กรมศุลกากรกำหนด

(๓) กรณีการจำหน่ายก๊าซ ให้ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่จำหน่ายก๊าซ ส่งเงินเข้ากองทุนให้แก่สำนักงาน ตามระเบียบที่สำนักงานกำหนด

(๔) กรณีที่มีการซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซจากผู้รับสัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมซึ่งได้จากการแยกก๊าซธรรมชาติ ให้ผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซนั้นส่งเงินเข้ากองทุนให้แก่ผู้รับชำระค่าภาคหลวงก๊าซ พร้อมกับการชำระค่าภาคหลวงสำหรับก๊าซ (ถ้ามี) ตามระเบียบที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติกำหนด

การส่งเงินเข้ากองทุนตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซดังกล่าวข้างต้น ให้เป็นไปตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๓ เมื่อคณะกรรมการกำหนดให้มีการจ่ายเงินชดเชยจากกองทุน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตในประเทศ ให้ผู้อำนวยการส่งจ่ายเงินให้แก่ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓ ตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตและจำหน่ายเพื่อใช้ในประเทศ ตามระเบียบที่กรมสรรพสามิตกำหนด

(๒) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้า ให้ผู้อำนวยการส่งจ่ายเงินให้แก่ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้ในประเทศ ตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้าเพื่อใช้ในประเทศ ตามระเบียบที่กรมศุลกากรกำหนด

การจ่ายเงินชดเชยตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๔ การส่งเงิน การขอรับยกเว้นไม่ต้องส่งเงิน การขอคืนเงิน การส่งคืนเงิน การขอรับเงิน
ชดเชย ที่เกี่ยวกับกองทุน กรณีดังต่อไปนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๑) การส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซ

(๒) การขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่ผู้ประกอบการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อนำไปขาย
หรือจำหน่ายให้แก่ชาวประมงในเขตต่อเนื่องของประเทศ

(๓) การขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่เรือเพื่อใช้เดินทางออกนอกประเทศ

(๔) ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓
ขายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่ผู้ซึ่งนำน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นไปใช้เป็นวัตถุดิบในโรงกลั่นหรือในกรณีที่ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง
เข้ามาใช้เป็นวัตถุดิบในโรงกลั่น

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนไม่ส่งเงินเข้ากองทุน หรือส่งเงินเข้ากองทุน
ไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง หรือไม่ส่งเงินคืนกองทุนภายในเวลาที่กำหนด เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนเห็นเองว่า ตนมีกรณีดังกล่าว ให้ผู้นั้นส่งเงินตามจำนวนที่ต้อง
ส่งหรือตามจำนวนที่ขาด หรือตามจำนวนที่ต้องคืนเข้ากองทุน พร้อมทั้งเงินเพิ่มในอัตราร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือน
ของจำนวนเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ครบกำหนดส่งเงินเข้ากองทุนจนกว่าจะครบแก่กรมสรรพสามิต สำหรับผู้ผลิต
น้ำมัน เชื้อเพลิง ณ โรงกลั่นและจำหน่ายเพื่อใช้ในประเทศและผู้ส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิง หรือแก่กรมศุลกากร
สำหรับผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงและผู้ซึ่งขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่เรือเพื่อใช้เดินทางออกนอก
ราชอาณาจักร หรือแก่สำนักงานสำหรับผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓
ที่จำหน่ายก๊าซ ทั้งนี้ เงินเพิ่มต้องมีจำนวนรวมแล้วมิให้เกินกว่าจำนวนเงินที่ต้องนำส่ง

(๒) ถ้ากรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมธุรกิจพลังงานหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี เป็นผู้ตรวจ
พบว่ากรณีตาม (๑) ให้กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมธุรกิจพลังงานหรือสำนักงาน แจกเป็นหนังสือให้ผู้มี
หน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุน ส่งเงินตามจำนวนที่ต้องส่งหรือตามจำนวนที่ขาดหรือตามจำนวนที่ต้องคืนเข้ากองทุน
 พร้อมทั้งเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสามต่อเดือนของจำนวนเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ครบกำหนดส่งเงินเข้ากองทุน
จนกว่าจะครบแก่หน่วยงานที่มีหน้าที่รับเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๒ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ เงินเพิ่ม
ต้องมีจำนวนรวมแล้วมิให้เกินกว่าจำนวนเงินที่ต้องนำส่ง

ให้ถือว่าเงินเพิ่มตาม (๑) และ (๒) เป็นเงินที่ต้องส่งเข้ากองทุนด้วย

ในการคำนวณระยะเวลาเพื่อการคำนวณเงินเพิ่มตาม (๑) หรือ (๒) นั้น หากมีเศษของเดือน
ให้นับเป็นหนึ่งเดือน

หากพ้นกำหนดระยะเวลาตาม (๒) แล้ว ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนไม่ได้ส่งเงินพร้อมทั้งเงินเพิ่ม
หรือส่งไม่ครบตามจำนวนที่ต้อง ให้กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมธุรกิจพลังงาน หรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี
ดำเนินคดีตามมาตรา ๓๕ โดยเร็ว

มาตรา ๒๖ เงินที่ส่งเข้ากองทุน และเงินชดเชยที่ได้รับจากกองทุนตามคำสั่งนี้ให้ถือเป็นรายจ่าย
หรือเงินได้ แล้วแต่กรณี ตามประมวลรัษฎากร

หมวด ๔
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๒๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสำนักงาน โรงกลั่น สถานที่เก็บ สถานที่ใช้ สถานที่บรรจุ สถานีบริการ หรือสถานที่จำหน่ายก๊าซของผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓ เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) สั่งให้ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓ ผู้บรรจุก๊าซ เจ้าของสถานีบริการ หรือเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม แสดงบัญชีปริมาณก๊าซที่ซื้อหรือได้มา ที่ใช้ที่จำหน่าย และคงเหลือ รวมทั้งเอกสารและหลักฐาน

(๓) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชี เอกสารหลักฐาน หรือสิ่งอื่นที่จำเป็นมาประกอบการพิจารณา

มาตรา ๒๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๓๐ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๕

การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผล

มาตรา ๓๑ ให้สำนักงาน

(๑) วางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกองทุนได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

(๒) จัดให้มีระบบตรวจสอบภายในตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๒ ให้สำนักงานจัดทำรายงานการเงินของกองทุนส่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อรับการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของกองทุนในรอบปีบัญชี

บัญชีของกองทุนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ

ให้ผู้สอบบัญชีของกองทุนทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการบริหารภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้สำนักงานนำส่งรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อกระทรวงการคลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี

มาตรา ๓๓ ให้สำนักงานจัดส่งผลการดำเนินงานของกองทุนให้กรมบัญชีกลางเพื่อขอรับการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนเป็นประจำทุกปีตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการดำเนินการทบทวน วัตถุประสงค์ บทบาท ภารกิจ และการดำเนินการของกองทุนทุกสามปี

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๕ ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนผู้ใดไม่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบถ้วนตามจำนวนที่ต้องส่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสิบเท่าของเงินที่จะต้องส่งเข้ากองทุน หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖ ผู้ใดไม่ให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสาร หรือหลักฐานแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๒๗ หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗ ผู้ใดแจ้งความเท็จหรือให้ถ้อยคำเท็จหรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือนำพยานหลักฐานเท็จ มาแสดงกับพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มีการจ่ายเงินชดเชยให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นตามข้อความ ถ้อยคำ หรือพยานหลักฐานอันเป็นเท็จนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือไม่เกินสี่เท่าของเงินชดเชยที่ขอหรือจ่ายให้ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของบุคคลใด หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๙ เมื่อได้มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบันบริหารกองทุนพลังงานตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๖ เสร็จสิ้นลงแล้ว และให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวดำเนินการตามมาตรา ๔๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยประกาศยุติการดำเนินการของสถาบันบริหารกองทุนพลังงานในราชกิจจานุเบกษา

ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้สิน พนักงาน ลูกจ้าง เงินงบประมาณ และรายได้ของสถาบันบริหารกองทุนพลังงานซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๖ มาเป็นของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้อำนวยการสถาบันบริหารกองทุนพลังงานตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัตินี้ตามวาระที่เหลืออยู่

มาตรา ๔๐ เมื่อมีการจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง การกำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงเสร็จสิ้นลงแล้ว และให้นายกรัฐมนตรียกเลิกคำสั่งดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน เงินงบประมาณ และรายได้ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามคำสั่งดังกล่าวไปเป็นของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๑ วาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) และผู้อำนวยการ ทำหน้าที่คณะกรรมการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไปพลางก่อน จนกว่าจะมีคณะกรรมการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๒ บรรดาระเบียบ ประกาศ และคำสั่ง ที่ออกตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง การกำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงและที่แก้ไขเพิ่มเติม และที่ออกโดยประการอื่น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งมีผลเป็นการยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ทั้งนี้ ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๓ บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งอื่นใดที่อ้างถึงกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง การกำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลน

น้ำมันเชื้อเพลิง ให้ถือว่าบัพัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงกองทุนน้ำมัน
เชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๔ การใด ๆ อันได้กระทำโดยคณะกรรมการสถาบันบริหารกองทุนพลังงานหรือสถาบัน
บริหารกองทุนพลังงาน ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๖
ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ไม่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ จะดำเนินการต่อไปได้ประการใด ให้เป็นไป
ตามที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย

มาตรา ๔๕ การขอรับเงินชดเชยตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง การกำหนดมาตรการ
เพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง หากมิได้กระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งนี้
ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้อำนวยความสะดวกรับไว้พิจารณา

.....
.....
.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
พ.ศ.

๑. หลักการและเหตุผล

โดยที่กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงถูกจัดตั้งขึ้นโดยคำสั่งนายกรัฐมนตรีตามพระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๑๖ และคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๑๗๘/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๒๐ เพื่อเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง และการรักษาเสถียรภาพราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ โดยมีคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.) ที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเป็นประธาน มีการใช้มาระยะเวลาอันยาวนาน ในขณะที่สถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในตลาดโลกมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะผันผวน มีผลกระทบต่อระดับราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ จำเป็นต้องมีการรักษาระดับราคาเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและประชาชน ประกอบกับเพื่อให้การบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนมีส่วนร่วม มีกลไกเพื่อให้มีการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรมของเชื้อเพลิงชีวภาพและพลังงานทดแทน ป้องกันการแทรกแซงการใช้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเกินวัตถุประสงค์ที่แท้จริง อีกทั้งเพื่อให้มีกฎหมายในการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นไปตามนิติวิธี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สรุปสาระสำคัญ

(๑) ร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. มี ๖ หมวด และบทเฉพาะกาล จำนวนทั้งหมด ๔๕ มาตรา โดยหมวด ๑ กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นบททั่วไป หมวด ๒ การบริหารกิจการของกองทุน เป็นการกำหนดคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกองทุน หมวด ๓ การดำเนินการของกองทุน กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการต่าง ๆ หมวด ๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดอำนาจหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หมวด ๕ การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผล และหมวด ๖ บทกำหนดโทษ

(๒) กำหนดให้โอนอำนาจหน้าที่ของ กบง. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และของคณะกรรมการสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๖ มากำหนดไว้รวมกันโดยตั้งเป็นคณะกรรมการใหม่ เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง” (มาตรา ๘) โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับงานที่ต้องปฏิบัติ (มาตรา ๑๒)

(๓) กำหนดบทนิยามเพื่อให้เกิดความเข้าใจและสะดวกในการใช้งาน (มาตรา ๓)

(๔) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔)

(๕) มีการจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เพื่อให้การใช้เงินกองทุนมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยกำหนดให้ใช้เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศในกรณีเกิดวิกฤตราคาผันผวนส่งเสริม สนับสนุนการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพและเชื้อเพลิงจากพลังงานทดแทนซึ่งผลิตและใช้ในประเทศโดยใช้กลไกของกองทุนให้เกิดส่วนต่างราคาที่เหมาะสมบรรเทาผลกระทบต่อจากการปรับราคาน้ำมันเชื้อเพลิง หรือการปรับอัตราเงินกองทุนและดำเนินการอื่นใดตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕)

(๖) กำหนดเงินและทรัพย์สิน และการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้ชัดเจน (มาตรา ๖ และมาตรา ๗)

(๗) กำหนดแนวทางการบริหารกองทุนมีการตั้งคณะกรรมการ โดยมีองค์ประกอบทั้งผู้แทนภาครัฐ จำนวน ๙ คน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๕ คน และผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ (มาตรา ๘) รวมทั้งกำหนดคุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นตำแหน่ง ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ(มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐)และกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ โดยรวมในส่วนของ กบง. ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และของคณะกรรมการสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (มาตรา ๑๒)

(๘) จัดตั้ง “สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง” ขึ้น เป็นนิติบุคคล เป็นหน่วยงานของรัฐ ที่มีใช้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เป็นของสถาบันบริหารกองทุนพลังงานที่จะต้องประกาศยกเลิกต่อไปตามกฎหมาย มาไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ (มาตรา ๑๔) เป็นการโอนสำนักงานในการปฏิบัติงาน มิได้เป็นการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่และมีได้กระทบงบประมาณ

(๙) กำหนดผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารสำนักงาน โดยมีผู้อำนวยการซึ่งคณะกรรมการเป็นผู้สรรหา แต่งตั้ง และถอดถอน กำหนดการปฏิบัติหน้าที่แทนในกรณีที่ไม่มีผู้อำนวยการหรือผู้อำนวยการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ (มาตรา ๑๕) โดยมีการกำหนดคุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน (มาตรา ๑๕ ถึงมาตรา ๑๘)

(๑๐) กำหนดสถานะของกองทุนสุทธิทั้งสูงสุดและต่ำสุด และแนวทางแก้ไขในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงสถานะของกองทุน โดยมีข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนเงินและระยะเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่กองทุน รวมทั้งวิธีการที่จะขอเปลี่ยนแปลงดังกล่าว (มาตรา ๒๐)

(๑๑) กำหนดหลักเกณฑ์ให้ต้องประกาศให้ประชาชนรับทราบเมื่อต้องมีการใช้เงินกองทุน เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิง (มาตรา ๒๑)

(๑๒) กำหนดแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจนเกี่ยวกับการส่งเงินเข้ากองทุน การจ่ายเงินจากกองทุน และแนวทางปฏิบัติเฉพาะเรื่องไว้ (มาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๒๔)

(๑๓) กำหนดบทปรับกรณีไม่นำส่งเงินเข้ากองทุนภายในกำหนดระยะเวลา โดยแบ่งเป็นกรณีที่น่าส่งก่อนมีการแจ้งเตือนจากทางราชการในอัตราร้อยละหนึ่งจุดห้า และกรณีที่น่าส่งเมื่อถูกแจ้งเตือนแล้วในอัตราร้อยละสามโดยเงินเพิ่มต้องมีจำนวนรวมแล้วมิให้เกินกว่าจำนวนเงินที่ต้องนำส่งและถ้าเมื่อถูกแจ้งเตือนแล้วยังไม่ส่ง ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรีบดำเนินการทางกฎหมายโดยด่วน (มาตรา ๒๕)

(๑๔) กำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๓๐)

(๑๕) กำหนดการดำเนินการด้านการบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลให้เป็นไปตามมาตรฐาน และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) หรือที่ สตง. ให้ความเห็นชอบ เป็นผู้ตรวจสอบ และเพิ่มมาตรการทบทวนวัตถุประสงค์ บทบาท ภารกิจ และการดำเนินการของกองทุนไว้ในหมวด ๕ (มาตรา ๓๑ ถึงมาตรา ๓๔)

(๑๖) มีบทกำหนดโทษ เพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในหมวด ๖ (มาตรา ๓๕ ถึงมาตรา ๓๘)

(๑๗) กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่เกิดความเสียหายต่อกองทุน (มาตรา ๓๙ ถึงมาตรา ๔๔)